

10 juli 2025

Geachte VGD-leden,

INLEIDING

Waarschijnlijk ten overvloede maar dan toch:

De pensioenregeling moet worden aangepast aan de nieuwe regels van de Wet toekomst pensioenen. De nieuwe pensioenregeling, die in principe 1 januari 2026 zal ingaan, is een 'solidaire premieregeling'. Eén van de belangrijkste kenmerken daarvan is de solidariteitsreserve, die er vooral voor zorgt dat ingegane pensioenen in principe niet kunnen dalen.

In de nieuwe pensioenregeling spreken we niet meer over indexaties maar over het toerekenen van beleggingsopbrengsten. Bij positieve beleggingsopbrengsten kan uw pensioenuitkering omhoog gaan, bij negatieve beleggingsopbrengsten wordt eerst gekeken of er voldoende in solidariteitsreserve is voordat de pensioenuitkering verlaagd wordt. De verhoging of verlaging wordt in drie jaar in de pensioenuitkering verwerkt. De procentuele verhoging of verlaging is voor alle gepensioneerden hetzelfde. In de praktijk zorgt de solidariteitsreserve er dus voor dat, ook als het tegenzit, de kans bijzonder klein is dat de pensioenen zullen dalen.

HET BESLUITVORMINGSPROCES

Het is uiteraard de wetgever (regering en parlement) die de nieuwe wet heeft vastgesteld. Daar is zeer lang over gesproken en dat is gelet op het belang van het onderwerp ook logisch.

Als het over pensioen gaat, overleggen sociale partners (werkgevers en vakbonden) in de detailhandel met elkaar onder de titel Pensioen Platform Detailhandel. Afgekort PPD. De PPD heeft het zogeheten transitieplan vastgesteld. Dat wil zeggen: hoe ziet de nieuwe regeling eruit en hoe gaan we van oud naar nieuw.

Daarbij heeft de VGD gebruik gemaakt van het hoorrecht dat hierbij van toepassing was. Onze kritiekpunten hebben echter niet geleid tot een wijziging van het transitieplan. Voor het uitgebreide verhaal verwijzen wij naar de OutFit van september 2024, de email-nieuwsbrief van begin dit jaar en de OutFit van april 2025 (alles is nog na te lezen via de website van de VGD).

De volgende stap was dat het Pensioenfonds, na acceptatie van het transitieplan van de PPD, plannen moest maken om invulling te geven aan dit transitieplan. Daarvoor moest advies worden gevraagd aan het Verantwoordingsorgaan (VO) van het Fonds. In dat VO zitten vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en gepensioneerden (vanuit de VGD).

Het overleg tussen Fondsbestuur en VO is zeer intensief geweest, waarbij de betreffende VGD-vertegenwoordiging (Ton Boonekamp, Arnold van Dantzich †, Kees Dambrink en Hans Mestrom) veel dank toekomt voor hun deskundige en enorme inzet.

Inmiddels is dit adviestraject afgerond. Er is positief advies uitgebracht door het VO (inclusief onze VGD-vertegenwoordigers). Hieronder wordt een aantal belangrijke thema's uitgelicht:

COMPENSATIE

Bij de pensioenherziening is logischerwijs veel aandacht besteed aan de norm van een evenwichtige transitie. Het eerlijk herverdelen van het aanwezige pensioenvermogen is immers van zeer groot belang. Het was ingewikkeld, omdat het om een open norm gaat (en dus niet concreet door de wetgever is aangegeven hoe dat moet). Compensatie is daarvan een belangrijk onderdeel.

Met name actieve deelnemers (vanaf 31 jaar) ondervinden nadelen van de overstap naar het nieuwe pensioenstelsel. De besteding van de premie was altijd leeftijdsafhankelijk (doorsneepremie). Dat betekent dat er meer premie nodig is voor de pensioenopbouw naarmate een werknemer ouder wordt. De toekomstige premie-inleg wordt leeftijdsonafhankelijk (vlak). Dit leidt tot meer pensioenopbouw voor jongere werknemers en tot minder pensioenopbouw voor oudere werknemers. Daarvoor is compensatie nodig. Begrijpelijk. Maar wat de VGD betreft moet die compensatie niet onevenwichtig hoog zijn, want gepensioneerden betalen er feitelijk aan mee en profiteren er niet van. PPD en het Fonds gaan in het transitieplan uit van 4% Mede dankzij de inzet van de VGD is in het transitieplan besloten dat de compensatie praktisch maximaal 4% zal zijn bij een dekkingsgraad van circa 120%. Bij een lagere dekkingsgraad geldt ook een lagere compensatie.

KOOPKRACHT GEPENSIONEERDEN

De grote belofte van de nieuwe Pensioenwet was dat pensioenen koopkrachtiger zouden worden. Gepensioneerden staan in alle koopkrachtplaatjes al jarenlang onderaan. Daar moet een einde aan komen. PPD en het Fonds hebben echter geen ambitie geformuleerd die verder gaat dan 'kijken wat de beleggingsopbrengsten zullen zijn'. De VGD heeft aangedrongen op iets krachtigers maar heeft met teleurstelling kennis moeten nemen van het gebrek aan een stevige ambitie op dit punt. Dat is een algemeen probleem dat voor vrijwel alle pensioenfondsen geldt.

SOLIDARITEITSRESERVE

De solidariteitsreserve wordt gevormd vanuit de huidige beschikbare reserves tot maximaal 5% van het pensioenvermogen. Daarna wordt de solidariteitsreserve jaarlijks gevuld met maximaal 5% van de beleggingsopbrengsten.

In feite betalen alle deelnemers daar dus aan mee. Het gebruik van deze reserve komt in voorkomende gevallen grotendeels ten goede aan gepensioneerden. Dat is dus een heel goed bericht.

De solidariteitsreserve moet er met name voor zorgen dat:

- ingegane pensioenen in principe minimaal gelijk zijn aan het voorgaande jaar;
- uw persoonlijke 'pot' met pensioenkapitaal/pensioenvermogen nooit opraakt (het zogeheten micro langlevensrisico);
- pensioenvermogens meestijgen (of dalen) met de levensverwachting (het zogeheten macro langlevensrisico).

De solidariteitsreserve maakt de kans dus bijzonder klein dat de pensioenen zullen dalen, ook als het tegenzit.

Uiteraard zit er wel een ondergrens aan: als de reserve op is, kunnen de pensioenvermogens en pensioenuitkeringen worden verlaagd.

In de jaren daarna kunnen de pensioenuitkeringen weer worden verhoogd uit de beleggingsopbrengsten nadat de solidariteitsreserve weer voldoende is aangevuld.

De solidariteitsreserve kan niet hoger worden dan 6%: in dat geval wordt het eventuele meerdere verdeeld over de pensioenvermogens en worden de pensioenuitkeringen dus extra verhoogd.

IS NU ALLES DEFINITIEF?

Er is heel veel werk verzet door veel partijen ten aanzien van deze pensioencompositie maar de toezichthouder speelt het slotakkoord.

Het is de taak van De Nederlandsche Bank (DNB) om te beoordelen of dit transitieproces voldoet aan de wettelijke eisen. DNB let daarbij op de besluitvorming, de financiële gevolgen, collectieve actuariële gelijkwaardigheid en de evenwichtige belangenafweging door het pensioenfonds.

FEITELIJKE INVOERING

De aanstaande transitie is de grootste transitie ooit in de pensioenwereld. Daarom moeten alle data op orde zijn, het ICT-landschap moet heringericht zijn, alle lagen van de uitvoeringsorganisatie moeten goed met elkaar communiceren en alle veranderingen die zullen worden doorgevoerd gaan een stortvloed aan vragen van belanghebbenden opleveren. Dat vraagt veel van de kwaliteit van het programmamanagement.

Op welke datum de nieuwe regeling ook wordt ingevoerd, wij wensen het Fondsbestuur heel veel succes bij deze majeure operatie!

SAMENGEVAT

Veel blijft hetzelfde, bijvoorbeeld dat u pensioen krijgt zolang u leeft. Wel kunt u straks zien hoeveel pensioenkapitaal u heeft en hoe dit bedrag zich ontwikkelt.

Het prettige nieuws is dat de buffers die in het huidige stelsel moeten worden aangehouden komen te vervallen. Er komt wel een solidariteitsreserve maar die is veel lager. Dat betekent dat, als de dekkingsgraad hoger is dan 112%, er geld vrijvalt waarmee de pensioenen kunnen worden verhoogd.

Op termijn is de kans reëel dat er schommelingen in uw pensioenkapitaal zullen ontstaan. Die zijn dan het gevolg van economische ontwikkelingen. Dat is nieuw en kan goed of slecht uitpakken. Waar we altijd rekenden op een waardevast pensioen (dat overigens ook niet is waargemaakt) zouden we nu een koopkrachtig pensioen krijgen volgens de wetgever. Ook daar is geen garantie voor. Een positief punt is evenwel is dat de solidariteitsreserve ervoor zorgt dat pensioenen bijna nooit lager kunnen worden dan het jaar ervóór. De kans dat dit toch zal gebeuren is volgens de huidige berekeningen voor de eerste 10 jaar slechts enkele procenten. Het is dus niet zo, dat pensioenen nooit kunnen dalen, maar de kans daarop is klein en zal zeker niet zo groot zijn als in sommige media of politieke partijen wordt beweerd. Er is dus wat ons betreft pertinent geen sprake van een 'casino pensioen'! En we hebben in het huidige stelsel ook geen garantie dat het pensioen niet zal dalen.

De VGD heeft zich er, ook via vertegenwoordiging in het VO, voortdurend voor ingezet om uw belangen te behartigen. Qua uitkomst is dat grotendeels gelukt. Denk aan de maximering van de compensatie en aan de solidariteitsreserve. Wij hebben onze hoop gevestigd op de wetgever voor het verdergaand borgen van inspraak van verenigingen van gepensioneerden bij belangrijke besluiten van pensioenfondsen. Immers, de VGD is de enige vereniging die uitsluitend de belangen van gepensioneerden (uit de detailhandel) centraal stelt!